

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, București, cod poștal: 020027

Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34

Fax: 021.316.31.31

021.310.23.57, 021.316.31.33

Cod fiscal: 10464660

E-mail: ces@ces.ro

www.ces.ro

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)

Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

AVIZ

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL	
INTRARE	Nr. 8300
IESIRE	
Ziua 14	Luna 12. 20. 23

referitor la proiectul Legii bugetului de stat pe anul 2024

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *proiectului Legii bugetului de stat pe anul 2024*.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 14.12.2023, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **NEFAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu următoarea **motivare**:

- în contextul alocării de timp insuficient (mai puțin de 24h) pentru analiza unor documente complexe ce însumează peste 1200 de pagini, impactul proiectului de act normativ nu a putut fi evaluat în mod corespunzător. O analiză preliminară relevă un optimism excesiv și nejustificat în privința nivelului veniturilor și un impact semnificativ asupra numeroase industrii, angajatori, angajați și reprezentanți ai mediului non-guvernamental deopotrivă. Reiterăm necesitatea implicării tuturor factorilor interesați în etapele premergătoare adoptării actelor normative de importanță majoră;
- prevederile art.74 alin. (4) din proiectul de act normativ afectează drepturile prevăzute în contractele colective de muncă;

- la art.74 alin.(12) în cuprinsul căruia se menționează sumele care nu sunt luate în calcul la determinarea câștigului mediu brut lunar pe salariat ar fi trebuit să cuprindă textul care a fost prevăzut în Legea bugetului pentru anul 2022: "sume reprezentând creșteri ale cheltuielilor de natura salariala aferente indicelui mediu de creștere a prețurilor de consum";
- nu este completată lista sumelor care nu se iau în calcul cu sumele reprezentând creșterea câștigului mediu în anul 2024 ca urmare a indexării salariilor cu rata inflației în anul 2024 și cu sumele reprezentând reîntregirea salariilor pe anul 2024 ca urmare a indexării salariilor cu rata inflației în anul 2024;
- bugetul de subvenții și bugetul de asistență socială (facilități de călătorie) de la MTI nu sunt exceptate de la reținerea de 10% pentru prudența financiară, în contextul în care sumele respective sunt necesare funcționării sistemului feroviar în ansamblu. Conform calculelor organizațiilor sindicale, confirmate de ARF și MTL, și la nivelul anului 2024 suma totală alocată înainte de reținerea celor 10% sunt suficiente pentru 80% din activitatea anuală de transport, astfel încât, în cazul în care se rețin cei 10%, fondurile ar fi suficiente pentru activitatea de transport public până maximum în luna septembrie 2024;
- apreciem că s-ar fi impus eliminarea alin. (8) al art. 72 (*"Operatorii economici care au înregistrat pierderi și/sau plăți restante la data de 31 decembrie 2023, pot programa în anul 2024 majorarea cheltuielilor de natura salariala fata de nivelul programat în ultimul buget de venituri și cheltuieli aprobat conform prevederilor legale cu sumele prevăzute la alin. (1) și (2), cu condiția reducerii pierderilor realizate la data de 31.12.2023 cu cel puțin dublul sumelor programate pentru majorarea cheltuielilor de natură salarială, respectiv creșterea profitului brut față de cel realizat la data de 31.12.2023, după caz, precum și cu condiția reducerii plăților restante cu cel puțin 20% față de nivelul realizat la data de 31.12.2023, după caz."*), eliminarea alin. (9) al art. 72 (*"operatorii economici care la 31.12.2023 au înregistrat profit și programează pierderi pentru anul 2024, precum și cei care nu prevăd reducerea pierderilor și plăților restante conform prevederilor alin. (8) nu pot prevedea creșterea cheltuielilor de natura salariala, cu excepția sumelor prevăzute la alin.(1) lit. b))"*), eliminarea alin. (10) al art. 72 (*"în anul 2024, pentru operatorii economici care au înregistrat pierderi și/sau plăți restante la data de 31 decembrie 2023, creșterea salariului de baza minim brut pe tara garantat în plata nu influențează creșterea salariului de baza peste nivelul salarialului de baza minim brut"*), precum și completarea art.72 alin. (12), cu un subpunct nou, astfel: "c) sumele reprezentând creșteri ale cheltuielilor cu salariile pentru întreg anul 2024, determinate ca urmare a acordării unor creșteri salariale în anul 2023 rezultate

în urma aplicării unor prevederi legale." Argumentul care stă la baza propunerii constă în faptul că nu s-a preluat și la art. 72 alin.(12) pentru determinarea câștigului mediu brut pe 2024 faptul că se scad sumele cu reintegrarea pe anul 2024 de la art.72. alin. (1) lit. e) în vederea stabilirii indicelui de creștere. Modificările solicitate sunt necesare în vederea corelării textelor criticate cu prevederile art.72. alin. (1) lit. e) din proiectul de act normativ, respectiv aplicarea prevederilor Legii nr.195/2020, cu modificările și completările ulterioare, la societățile feroviare. Altfel, nu se va putea face reîntregirea fondului de salarii la societățile feroviare corespunzător majorărilor salariale acordate personalului feroviar în cursul anului 2023, conform contractelor colective de muncă în vigoare și ale Legii nr.195/2020 privind Statutul Personalului Feroviar, cu modificările și completările ulterioare;

- proiectul bugetului de stat pe anul 2024 nu prevede majorări salariale pentru nicio categorie de salariați din sistemul sanitar;
- prevederile Anexei nr.11 referitoare la Subprogramul național de servicii conexe acordate persoanelor diagnosticate cu tulburări din spectrul autist sunt de natură a aduce grave prejudicii comunității persoanelor cu autism prin reducerea drastică și absolut nejustificată a bugetului alocat acestuia. De subliniat este faptul că Subprogramul este rezultatul a peste 10 ani de eforturi istovitoare din partea asociațiilor de pacienți. Deși a fost reglementat în Legea nr.95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, cu modificările și completările ulterioare, încă din anul 2019, legislația secundară necesară implementării acestuia a fost finalizată abia la data de 26.09.2023, odată cu publicarea în Monitorul Oficial a Ordinului nr. 774/2023 privind modificarea și completarea Normelor tehnice de realizare a programelor naționale de sănătate curative pentru anii 2022 și 2023, aprobate prin Ordinul președintelui Casei Naționale de Asigurări de Sănătate nr. 180/2022. Deși potrivit Ordinului nr.774/2023, încheierea contractelor cu casele de asigurări de sănătate este posibilă începând cu 1.10.2023, la acea dată nici măcar platforma ATLAS pentru transmiterea online a cererilor către casele de sănătate nu permitea înregistrarea cererilor de contractare de către furnizorii de servicii conexe medicale. Pentru încheierea contractului este necesară îndeplinirea a numeroase formalități: autorizare DSP și evaluarea de către casele județene de sănătate, majoritatea covârșitoare pentru furnizorii de servicii de terapie încă așteptând vizita organelor competente pentru emiterea documentelor legale. Modificările legislative care au permis recunoașterea calității de unități de specialitate cabinetelor de psihologie și organizațiilor neguvernamentale a îngreunat procedurile de autorizare și evaluare ori de semnare a contactelor de furnizare a serviciilor. În aceste condiții, Subprogramul a putut fi accesat până în prezent numai în mod excepțional, în orașe mici și doar de către furnizori

individuali (cabinete independente de psihologie sau ONG-uri). Cei mai mari furnizori de servicii integrate în domeniul autismului încă așteaptă vizita reprezentanților caselor județene de sănătate sau verificarea documentației și semnarea contractelor. Toate aceste considerente au făcut ca numărul de beneficiari ai programului să fie infim pe parcursul anului 2023, majoritatea covârșitoare a beneficiarilor terapiei privind cu speranță spre anul 2024 pentru implementarea programului. Potrivit prevederilor Ordinului nr.774/20023, numărul de persoane diagnosticate cu autism este în prezent de 13471 de copii și 2660 de adulți, iar bugetul alocat în anul 2023 a fost de 608.333,00 mii lei. În contextul creșterii alarmante a numărului de persoane diagnosticate cu autism, 1 din 38 copii născuți anual primesc până la vârsta de 3 ani diagnostic de TSA, estimarea pentru anul 2024 a unui număr de doar 3595 de beneficiari ai subprogramului, adică reducerea cu $\frac{3}{4}$ a numărului de beneficiari, este lipsită de orice justificare;

- eventuala raportare la execuția bugetară pentru anul 2023 este, pentru argumentele expuse anterior, un criteriu vădit injust deoarece imposibilitatea accesării nu este imputabilă nici furnizorilor și cu atât mai puțin beneficiarilor. Astfel, alocarea bugetară pentru anul 2024 ar fi trebuit să fie cel puțin la nivelul anului 2023, la fel cum este cazul tuturor Programelor și Subprogramelor naționale de sănătate;
- bugetul de stat nu prevede finanțarea, prin programele naționale ale Ministerului Sănătății, a subprogramului Sănătatea Femeii, a achiziției și distribuției de contraceptive gratuite pentru fete și femei vulnerabile și pentru anul 2024. S-ar fi impus necesitatea unei finanțări a subprogramului, în cuantum de 5 milioane lei, pentru a acoperi nevoia de contraceptive pentru 2,5% din fetele și femeile vulnerabilă de vârstă reproductivă din România. Măsura bugetării contracepției a fost recomandată în august 2023 de către Ministerul Sănătății, direcția generală asistență medicală, Casa Națională de Asigurări de Sănătate, Autoritatea Națională de Management al Calității în Sănătate – ANMCS, Institutul Național de Sănătate Publică, ANES (specific contracepția de urgență pe cazuri de violență sexuală), Colegiul Medicilor din România (CMR), Asociația Română pentru Educație Pediatrică în Medicina de Familie (AREPMF), Spitalul Universitar de Urgență București în cadrul consultărilor la nivelul cancelariei prim-ministrului pe tema îmbunătățirii sănătății fetelor și femeilor, dar și de peste 200 de ONG-uri, în 2 scrisori deschise în decursul anului curent. majorarea salariilor propusă nu acoperă rata inflației prevăzute pentru anul 2023.

Președinte,
Bogdan SIMION

